

**ZAKON
O PODSTICAJNIM MJERAMA ZA RAZVOJ ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA**

**Predmet
Član 1**

Ovim zakonom propisuju se uslovi za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera za razvoj istraživanja i inovacija (u daljem tekstu: podsticajne mjere), uslovi za odobravanje i oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera, vrste podsticajnih mjera, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje podsticajnih mjera.

**Podsticajne mjere
Član 2**

Podsticajne mjere su mjere kojima se podstiče obavljanje naučnoistraživačke i inovacione djelatnosti, kao i ulaganje u ove djelatnosti.

Podsticajne mjere imaju za cilj podsticanje ekonomskog rasta, tehnološkog razvoja, inovacija i preduzetništva kroz zapošljavanje, posebno mladih, visokokvalifikovanih lica, jačanje postojećih inovativnih privrednih društava i kreiranje startapova i spinofova, podsticanje izvoza, posebno u sektorima srednjih i visokih tehnologija, usluga baziranih na znanju, kao i stvaranje povoljnijeg ambijenta za naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost.

**Dostupnost
Član 3**

Podsticajne mjere dostupne su svima pod uslovima propisanim ovim zakonom.

**Upotreba rodno osjetljivog jezika
Član 4**

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

**Značenje izraza
Član 5**

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **istraživanje i razvoj** (IR) obuhvataju kreativan i sistematski rad koji se preduzima sa ciljem povećanja fonda znanja i osmišljavanja novih primjena raspoloživog znanja i moraju biti: novi, kreativni, neizvjesni, sistematski i prenosivi i/ili ponovljivi. IR obuhvata osnovno (fundamentalno) i primijenjeno istraživanje (industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj ili njihova kombinacija);

2) **inovacija** je novi ili poboljšani proizvod ili proces ili kombinacija proizvoda i procesa, koji se značajno razlikuje od postojećih ili prethodnih proizvoda ili procesa i koji je stavljen na raspolaganje potencijalnim korisnicima (proizvod) ili stavljen u upotrebu (proces);

3) **inovativna aktivnost** podrazumijeva sve razvojne, finansijske i komercijalne aktivnosti koje pravno ili fizičko lice preduzima, a koje su predviđene da vode ka razvoju inovacije;

4) **inovacioni projekat** je skup aktivnosti koji kreiraju pravna i/ili fizička lica, sa

jasno definisanim ciljem, modelom upravljanja projektom, potrebnim resursima, vremenskim okvirom i očekivanim rezultatima, a čijim sprovođenjem se obavljaju programi inovacione i naučnoistraživačke djelatnosti i podstiče razvoj novih ili poboljšanih proizvoda, usluga ili procesa i njihovo uvođenje na tržište, odnosno u upotrebu;

5) **inovacioni program** predstavlja skup inovacionih projekata i aktivnosti koji kreiraju subjekti inovacione djelatnosti, sa jasno definisanim ciljem, prioritetima, organizacijom rada, potrebnim resursima, vremenskim okvirom i očekivanim rezultatima, a čijim se sprovođenjem realizuje razvojna strategija jednog subjekta inovacione djelatnosti i ostvaruje njegovo strateško usmjeravanje ka inovacijama kao faktoru jačanja konkurentnosti;

6) **subjekat koji obavlja inovacionu djelatnost** je fizičko lice koje obavlja samostalnu djelatnost, registrovano u skladu sa posebnim zakonom ili pravno lice, osnovano u skladu sa posebnim zakonom i sa sjedištem u Crnoj Gori, koje kreira inovaciju, plasira nova znanja i tehnologije, na originalan i sistematičan način vrši primjenu naučnih rezultata i savremenih tehnoloških procesa u cilju kreiranja ili primjene inovacija, a koje je upisano u Registar inovacione djelatnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje inovaciona djelatnost;

7) **startup** je mikro i malo privredno društvo, koje nije starije od pet godina od dana registracije, koje još uvijek nije raspodijelilo dobit i nije nastalo spajanjem, a koje razvija i stavlja u upotrebu inovacije sa potencijalom brzog rasta na tržištu;

8) **spinof** je privredno društvo nastalo kao rezultat naučnih istraživanja ili transfera tehnologija, izdvajanjem iz postojećeg pravnog lica, s ciljem komercijalne eksploatacije rezultata istraživanja ili inovacija;

9) **pronalazač** je fizičko lice koje obavlja samostalnu djelatnost i bavi se istraživanjem i razvojem pronalazaka koji su zaštićeni patentom na nacionalnom ili međunarodnom nivou;

10) **frilenser** je domaće ili strano fizičko lice koje ima boravište u Crnoj Gori i koje samostalno obavlja inovativne aktivnosti pružajući intelektualne usluge, za potrebe domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica;

11) **donator** je pravno ili fizičko lice koje donira sredstva startupovima, spinofovima, licenciranim naučnoistraživačkim ustanovama ili Fondu za inovacije Crne Gore (u daljem tekstu: Fond); i

12) **korisnik sredstava donacije** je startup, spinof, licencirana naučnoistraživačka ustanova ili Fond, koji je primio donaciju u skladu sa ovim zakonom.

Korisnici podsticajnih mjera

Član 6

Korisnici podsticajnih mjera mogu biti domaća i strana pravna i fizička lica koja obavljaju naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost u Crnoj Gori, kao i druga pravna i fizička lica koja doniraju sredstva ili su na drugi način povezana sa ovim djelatnostima, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Uslovi za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 7

Pravno lice koje obavlja inovacionu djelatnost može steći status korisnika podsticajnih mjera ako:

1) je upisano u Centralni registar privrednih subjekata;

- 2) je upisano u Registar inovacione djelatnosti;
- 3) je, do dana podnošenja zahtjeva za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera, izmirilo obaveze po osnovu poreza i doprinosa;
- 4) nije u stečajnom postupku;
- 5) nije u postupku likvidacije;
- 6) nije povezano lice, u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, sa pravnim i fizičkim licima koja su korisnici podsticajnih mjera, za vrijeme trajanja statusa korisnika podsticajnih mjera;
- 7) nije osnivač ili suosnivač naučnoistraživačke ustanove i subjekta inovacione djelatnosti i sa njima povezanih lica koja su već ostvarila pravo na podsticajne mjere u skladu sa ovim zakonom, za vrijeme trajanja statusa korisnika podsticajnih mjera.

Fizičko lice koje obavlja inovacionu djelatnost može steći status korisnika podsticajnih mjera ako ispunjava uslove iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 6 i 7 ovog člana.

Pravno lice koje donira u inovacionu djelatnost može steći status korisnika podsticajnih mjera ako:

- 1) ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana; i
- 2) donira sredstva od najmanje 15.000 eura startupovima ili spinofovima upisanim u Registar inovacione djelatnosti, odnosno donira sredstva od najmanje 10.000 eura licenciranim naučnoistraživačkim ustanovama upisanim u Registar licenciranih naučnoistraživačkih ustanova i/ili Registar inovacione djelatnosti ili Fondu, za naučnoistraživačke, odnosno inovacione programe i projekte.

Fizičko lice koje donira u inovacionu djelatnost može steći status korisnika podsticajnih mjera ako:

- 1) ispunjava uslove iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 6 i 7 ovog člana; i
- 2) donira sredstva od najmanje 5.000 eura startupovima ili spinofovima upisanim u Registar inovacione djelatnosti ili licenciranim naučnoistraživačkim ustanovama upisanim u Registar licenciranih naučnoistraživačkih ustanova i/ili Registar inovacione djelatnosti ili Fondu, za naučnoistraživačke, odnosno inovacione programe i projekte.

Bliže uslove za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera, način dodjele, korišćenja, rokove, kao i maksimalne intenzitete podsticajnih mjera propisuje organ državne uprave nadležan za poslove nauke i inovacija (u daljem tekstu: Ministarstvo), po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove finansija i nezavisnog organa nadležnog za zaštitu konkurencije.

Djelatnosti za koje se ne odobravaju podsticajne mjere

Član 8

Podsticajne mjere se ne mogu odobriti pravnim i fizičkim licima koja obavljaju djelatnosti:

- 1) proizvodnje i prodaje oružja i vojne opreme;
- 2) organizovanja igara na sreću;
- 3) proizvodnje i prometa bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i/ili ljudsko zdravlje;
- 4) koje su zabranjene u skladu sa zakonom;
- 5) proizvodnje i prometa akcizne robe;
- 6) političkih partija; i
- 7) koje ugrožavaju dostojanstvo ljudi.

Ograničenja

Član 9

Pravo na podsticajne mjere ne mogu ostvariti:

- 1) privredna društva u teškoćama, u smislu zakona kojim se uređuje državna pomoć;
- 2) pravna i fizička lica koja su dostigla intenzitete podsticajnih mjera u skladu sa propisom iz člana 7 stav 5 ovog zakona, poštujući načelo kumulacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć; i
- 3) pravna i fizička lica kojima je oduzet status korisnika podsticajnih mjera, a koja nijesu izvršila povraćaj neutrošenih i nenamjenski utrošenih sredstava, u skladu sa ovim zakonom.

Pokretanje postupka za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 10

Status korisnika podsticajnih mjera dodjeljuje se na osnovu konkursa za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera (u daljem tekstu: konkurs), koji Ministarstvo raspisuje jednom godišnje.

Uz prijavu na konkurs, pravna i fizička lica dostavljaju dokaze o ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom.

Ministarstvo vrši administrativnu provjeru prijave iz stava 2 ovog člana, u roku od 15 dana od dana njihovog podnošenja.

Potpune prijave sa dokazima Ministarstvo prosljeđuje Komisiji za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija

Član 11

Ministarstvo obrazuje Komisiju, koju čine tri člana iz reda zaposlenih u Ministarstvu, organu državne uprave nadležnom za poslove finansija i organu državne uprave nadležnom za poslove unutrašnje i spoljne trgovine.

Komisija:

1) cijeni ispunjenost uslova za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera i predlaže Ministarstvu dodjelu, odnosno oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera u skladu sa ovim zakonom;

2) vrši kontrolu nad korišćenjem podsticajnih mjera propisanih ovim zakonom;

3) obavlja druge poslove koji se odnose na praćenje realizacije naučnoistraživačkog, odnosno inovacionog programa ili projekta.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije obavlja sekretar Komisije, koji je lice zaposleno u Ministarstvu.

Članovi Komisije i sekretar Komisije imaju pravo na naknadu, u skladu sa zakonom.

Dodjela statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 12

Ministarstvo donosi rješenje o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, odnosno o odbijanju prijave za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera, na predlog Komisije.

Rješenje o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, pored podataka propisanih zakonom, sadrži i podatke o korisniku sredstava iz donacije, kao i broj posebnog računa koji će biti predmet kontrole, gdje je primjenjivo.

Rješenje o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera upisuje se u Registar inovacione djelatnosti i registre koje vodi nezavisni organ nadležan za zaštitu konkurencije.

Rješenje iz stava 3 ovog člana dostavlja se organu državne uprave nadležnom za poslove finansija i organu uprave nadležnom za naplatu poreza.

Izmjena podataka, vođenje evidencije i sačinjavanje izvještaja

Član 13

Korisnici podsticajnih mjera dužni su da, u roku od 30 dana od dana nastupanja promjene, podnesu zahtjev za izmjenu podataka u Registru inovacione djelatnosti, odnosno Registru naučnoistraživačkih ustanova, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inovaciona, odnosno naučnoistraživačka djelatnost.

Korisnici podsticajnih mjera, odnosno korisnici sredstava iz donacije dužni su da uspostave i vode odvojenu evidenciju o naučnoistraživačkom, odnosno inovacionom programu ili projektu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Lica iz stava 2 ovog člana dužna su da, na zahtjev Ministarstva, a najmanje jednom godišnje, dostave izvještaj o realizaciji podsticajne mjere.

Izvještaj iz stava 3 ovog člana dostavlja se na obrascu koji se objavljuje na internet stranici Ministarstva.

Kontrola nad korišćenjem podsticajnih mjera

Član 14

Komisija vrši kontrolu nad korišćenjem podsticajnih mjera odobrenih u skladu sa ovim zakonom na zahtjev Ministarstva, a najmanje jednom godišnje.

Prilikom vršenja kontrole iz stava 1 ovog člana, Komisija naročito provjerava da li je:

1) korisnik podsticajne mjere:

– prestao da ispunjava uslove za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera u skladu sa ovim zakonom,

– u roku od 30 dana od dana nastupanja promjene, podnio zahtjev za izmjenu podataka u Registru inovacione djelatnosti, odnosno Registru naučnoistraživačkih ustanova, u skladu sa zakonom,

– uspostavio i vodi odvojenu evidenciju o naučnoistraživačkom, odnosno inovacionom programu ili projektu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, i

– dostavio izvještaj o realizaciji podsticajne mjere u skladu sa ovim zakonom;

2) korisnik sredstava iz donacije uspostavio i vodi odvojenu evidenciju o naučnoistraživačkom, odnosno inovacionom programu ili projektu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Izvještaj o izvršenoj kontroli iz stava 1 ovog člana Komisija dostavlja Ministarstvu.

Bliži način vršenja kontrole iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 15

U slučaju kad Komisija, prilikom vršenja kontrole, utvrdi neku od nepravilnosti u smislu člana 14 stav 2 ovog zakona, Ministarstvo će donijeti rješenje o oduzimanju statusa korisnika podsticajnih mjera.

Rješenje iz stava 1 ovog člana, pored podataka propisanih zakonom, sadrži i

razlog zbog kojeg se status oduzima.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana nalaže se povraćaj neutrošenih i nenamjenski utrošenih sredstava.

Lice kome je oduzet status korisnika podsticajnih mjera briše se iz Registra inovacione djelatnosti, a korisnik sredstava iz donacije, gdje je to primjenjivo, briše se iz Registra inovacione djelatnosti, odnosno Registra naučnoistraživačkih ustanova, po službenoj dužnosti.

Vrste podsticajnih mjera

Član 16

Podsticajne mjere su umanjeње poreza na dohodak fizičkih lica i umanjeње poreza na dobit pravnih lica.

Umanjenje poreza na dohodak fizičkih lica

Član 17

Pravo na umanjeње poreza na dohodak fizičkih lica, u skladu sa zakonom, mogu ostvariti:

1) frilenser ili pronalazač, upisan u Centralni registar privrednih subjekata kao preduzetnik, koji ostvaruje dohodak od inovacione djelatnosti;

2) fizičko lice koje obavlja samostalnu djelatnost, upisano u Centralni registar privrednih subjekata, a koje donira sredstva startapovima ili spinofovima koji su upisani u Registar inovacione djelatnosti ili licenciranim naučnoistraživačkim ustanovama upisanim u Registar naučnoistraživačkih ustanova i/ili Registar inovacione djelatnosti ili Fondu.

Porez iz stava 1 ovog člana umanjuje se u zavisnosti od maksimalnih intenziteta podsticajnih mjera utvrđenih propisom iz člana 7 stav 5 ovog zakona.

Porez iz stava 1 tačka 2 ovog člana umanjuje se najviše do visine doniranih sredstava, odnosno najviše do visine utvrđene poreske obaveze.

Donirana sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana moraju biti uplaćena na poseban račun startapa, spinofa ili licencirane naučnoistraživačke ustanove koji se koristi isključivo za realizaciju naučnoistraživačkog, odnosno inovacionog programa ili projekta sa kojim su startap, spinof ili licencirana naučnoistraživačka ustanova upisani u Registar inovacione djelatnosti, odnosno Registar naučnoistraživačkih ustanova.

Donirana sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana uplaćena na račun Fonda, koristiće se za realizaciju inovacionog programa, odnosno projekta za koji saglasnost daje Vlada Crne Gore.

Donirana sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana ne mogu biti utrošena na način da se za prihvatljive troškove naučnoistraživačkog, odnosno inovacionog programa ili projekta priznaju troškovi nastali po osnovu angažovanja fizičkog lica koje donira, odnosno pravnog lica u kome je fizičko lice koje donira osnivač ili član društva, troškovi nastali po osnovu angažovanja osnivača, suosnivača ili člana startapa, spinofa ili licencirane naučnoistraživačke ustanove, kao i troškovi nastali po osnovu angažovanja sa njima povezanog pravnog ili fizičkog lica u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva.

Umanjenje poreza na dobit pravnih lica

Član 18

Pravo na umanjeње poreza na dobit pravnih lica, u skladu sa zakonom, mogu ostvariti:

1) pravna lica u privatnom vlasništvu koja su upisana u Registar inovacione

djelatnosti, a reinvestiraju sredstva iz ostvarene dobiti u inovacione programe, odnosno projekte sa kojima su upisani u Registar inovacione djelatnosti;

2) pravna lica koja doniraju sredstva startapovima ili spinofovima upisanim u Registar inovacione djelatnosti ili licenciranim naučnoistraživačkim ustanovama upisanim u Registar naučnoistraživačkih ustanova i/ili Registar inovacione djelatnosti ili Fondu.

Porez iz stava 1 ovog člana umanjuje se u zavisnosti od maksimalnih intenziteta podsticajnih mjera utvrđenih propisom iz člana 7 stav 5 ovog zakona, a najviše do visine reinvestiranih, odnosno doniranih sredstava, odnosno najviše do visine utvrđene poreske obaveze.

Donirana sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana ne priznaju se kao rashod u poreske svrhe u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica.

Reinvestirana, odnosno donirana sredstva iz stava 1 ovog člana moraju biti uplaćena na poseban račun pravnog lica u privatnom vlasništvu, startapa, spinofa ili licencirane naučnoistraživačke ustanove koji se koristi isključivo za realizaciju naučnoistraživačkog, odnosno inovacionog programa ili projekta sa kojim su pravno lice u privatnom vlasništvu, startap, spinof ili licencirana naučnoistraživačka ustanova upisani u Registar inovacione djelatnosti, odnosno Registar naučnoistraživačkih ustanova.

Donirana sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana uplaćena na račun Fonda, korišće se za realizaciju inovacionog programa, odnosno projekta za koji saglasnost daje Vlada Crne Gore.

Donirana sredstva iz stava 1 tačka 2 ovog člana ne mogu biti utrošena na način da se za prihvatljive troškove naučnoistraživačkog, odnosno inovacionog programa ili projekta priznaju troškovi nastali po osnovu angažovanja pravnog lica koje donira, odnosno pravnog lica u kome je pravno lice koje donira osnivač ili član društva, troškovi nastali po osnovu angažovanja osnivača, suosnivača ili člana startapa, spinofa ili licencirane naučnoistraživačke ustanove, kao i troškovi nastali po osnovu angažovanja sa njima povezanog pravnog ili fizičkog lica u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva.

Nadzor Član 19

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Rok za donošenje podzakonskih akata Član 20

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija („Službeni list CG“, broj 82/20), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Nastavak korišćenja podsticajnih mjera Član 21

Korisnici podsticajnih mjera koji su stekli status korisnika u skladu sa Zakonom o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija („Službeni list CG“, broj 82/20), nastavljaju sa korišćenjem podsticajnih mjera do isteka perioda na koji im je dodijeljen status.

Prestanak važenja

Član 22

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija („Službeni list CG“, broj 82/20).

Stupanje na snagu

Član 23

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.